

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **GEMEC - UNION a. s.**, se sídlem Jívka 187, Jívka, zastoupeného JUDr. Hanou Poprachovou, advokátkou, se sídlem Svatojánské nám. 47, Trutnov, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2008, č. j. 5 Ca 96/2006 - 28,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Shora uvedeným rozsudkem Městský soud v Praze zamítl žalobu domáhající se vydání rozsudku, kterým by soud zrušil rozhodnutí Ministerstva životního prostředí (dále též „žalovaný“), jimž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu v Hradci Králové, ze dne 12. 12. 2005, č. j. 5/OH/11262/05/Hb/545, o uložení pokuty žalobci podle § 66 odst. 3 písm. b) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o odpadech“), ve výši 200 000 Kč za porušení § 12 odst. 1 a 4 téhož zákona. V odůvodnění svého rozsudku městský soud uvedl, že žalobce je právnickou osobou, která smí využívat odpad kategorie č. 160103 - pneumatiky, přičemž je nepochybné, že žalobce prováděl výkup a sběr pneumatik a že pneumatiky také prodával fyzickým osobám. Žalobce je toho názoru, že v těchto případech neprodával odpad, ale že pneumatiky prodával jako výrobek ke stavebnímu účelu. Městský soud dále dovodil, že

v posuzované věci není možné označit pneumatiky za výrobek, neboť podle § 3 zákona o odpadech jde o odpad, který je možné využívat a odstraňovat jen v režimu zákona o odpadech. Prodej tohoto odpadu pouze na základě smluvního ujednání s fyzickou osobou není možný. Protože prodej odpadu - pneumatik - fyzickým osobám ke stavebním účelům je v rozporu se zákonem o odpadech, správní orgány oprávněně přistoupily k postihu žalobce za porušení § 12 odst. 1, 4 zákona o odpadech a podle § 66 odst. 3 písm. b) téhož zákona žalobci uložily pokutu. Pokud jde o otázku ohrožení či poškození životního prostředí, je městský soud toho názoru, že také v tomto směru je napadené rozhodnutí dostatečně odůvodněno. Závažnost ohrožení životního prostředí, popř. míra jeho poškození, jsou zákonná hlediska, která správní orgán musí hodnotit při stanovení výše pokuty. O tom, že došlo nedovolenou činností žalobce k ohrožení životního prostředí svědčí vyjádření žalobce, ve kterých potvrzuje prodej pneumatik fyzickým osobám a zároveň nezpochybňuje skutková zjištění, která vedla správní orgán prvního stupně k zahájení správního řízení. Navíc žalobce v žalobě připouští, že pneumatiky s otvory ve tvaru trojúhelníčku a koleček shromážděné v pohraničním pásmu mohou pocházet od něho. Dále je poukazováno na zjištěné případy, kdy polští občané převezli mimo hraniční přechod opotřebované pneumatiky zakoupené od žalobce, přičemž byli vráceni zpět do České republiky. Pokud jde o výši pokuty, jsou správní rozhodnutí podložena úvahou, která zohledňuje zákonná kritéria stanovená v § 67 odst. 2 zákona o odpadech. Žalovaný v tomto ohledu konstatuje, že protiprávním jednáním žalobce došlo k ohrožení životního prostředí, neboť tato činnost napomáhá vzniku černých skládek. S tímto hodnocením městský soud souhlasí, protože osoby, které nejsou oprávněné odpad převzít ani využít k zamýšlenému účelu, mají potřebu se tohoto odpadu zbavit např. prostřednictvím černých skládek, což nepochybně vede k ohrožení životního prostředí. Úvaha o výši pokuty zohledňuje rovněž délku protiprávního jednání žalobce i jeho mezinárodní dosah. Současně ale úvaha o výši pokuty nepostrádá hodnocení polehčujících hledisek. V tomto směru bylo přihlédnuto k tomu, že odpadní pneumatiky jsou zařazeny do kategorie ostatního odpadu, tzn. že nemohlo docházet např. k výluhu odpadu a že žalobce po kontrole prodej pneumatik zastavil. Protože žalovaný ve svém rozhodnutí o výši pokuty přihlédl ke všem rozhodným skutečnostem, je městský soud toho názoru, že správní uvážení žalovaného nevybočuje ze zákonných mezí, a proto také tato žalobní námitka nebyla shledána důvodnou.

Proti rozsudku městského soudu podal kasační stížnost žalobce (dále jen „stěžovatel“) z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tj. namítá nezákonnost rozsudku spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Stěžovatel cituje ustanovení § 67 odst. 2 zákona o odpadech podle něhož se při stanovení výše pokuty přihlíží zejména k závažnosti ohrožení životního prostředí, popř. k míře jeho poškození a uvádí, že ze zákona tedy vyplývá, že způsob stanovení výše sankce (pokuty), je výsledkem správního uvážení, a to z hlediska zákonem stanovených rozhodných kritérií; uvážení je soudem přezkoumatelné ve smyslu ustanovení § 75 a § 78 s. ř. s. Má-li soud posoudit, zda rozhodnutí v části, jíž stanovilo výši pokuty, a bylo tedy vydáno na základě volné úvahy, nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, nepostačuje, že stanovená výše je v rozpětí, které zákon připouští, ale musí být přezkoumatelné i potud, jakými úvahami byl správní orgán veden při stanovení této výše. Tam, kde je rozhodnutí vydáno na základě zákonem dovoleného a diskrečního práva správního orgánu, je ovšem i povinností

tohoto orgánu volné úvahy užít, tj. zabývat se všemi hledisky, která jsou jako premisy takové úvahy nezbytná. Opatřit si za tím účelem potřebné důkazní prostředky, provést jimi důkazy, vyvodit z těchto důkazů skutková i právní zjištění a poté správním uvážením dospět k rozhodnutí. Z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být tedy seznatelné, jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v té či oné výši. Pokud zákon z řady možných a v úvahu přicházejících hledisek při stanovení výše pokuty zmiňuje alespoň některá, pak takovouto právní úpravou váže správní orgán v tom směru, že právě těmito zákonnými hledisky se správní orgány musí zabývat vždy (avšak nikoliv pouze jimi), když vedle tohoto správnímu orgánu ponechává na úvaze, zda přihlédne ještě k hlediskům dalším v zákoně neuvedeným, leč pro projednávaný případ významným. Žalovaný (odvolací orgán) se tedy s otázkou výše pokuty v odůvodnění svého rozhodnutí zákonem požadovaným způsobem nevypořádal, přestože námitky stěžovatele (žalobce) uvedené v odvolání proti rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu směřovaly i do výše uložené sankce. Odůvodnění výše pokuty uvedené v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně se zákonnými hledisky uvedenými v § 67 odst. 2 zákona o odpadech nezabývá vůbec a odvolací orgán konstatoval, že uložená pokuta je zcela adekvátní charakteru a rozsahu zjištěných porušení zákona o odpadech a její výše odráží délku trvání protiprávního jednání, jehož dopad na životní prostředí (jeho ohrožení) lze spatřovat minimálně v nezákonném odkládání odpadu ve volné přírodě. Bylo však přihlédnuto k tomu, že životní prostředí bezprostředně ohroženo nebylo. Úvaha ohledně závažnosti ohrožení životního prostředí a jeho vliv na stanovení konkrétní výše uložené pokuty podle názoru stěžovatele zcela chybí. Závěrem stěžovatel uvádí, že městský soud v řízení předcházejícím vydání rozsudku nesprávně posoudil právní otázku výkladu ustanovení § 67 odst. 2 zákona o odpadech v čemž stěžovatel spatřuje nezákonnost tohoto rozsudku. Z těchto důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení a rozhodnutí.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že v posuzovaném případě poškození životního prostředí nebylo přímo prokázáno. Odvolací orgán se zabýval otázkou jeho ohrožení, které spatřuje především v tom, že polští občané, zadržení na hranicích s odpadem, se ho museli nějak zbavit. V důsledku toho docházelo k odkládání pneumatik ve volné přírodě, což již samo o sobě je v rozporu s ochranou životního prostředí. Navíc hromady odložených pneumatik jednoznačně podporují vznik černých skládek, když různé subjekty zde bezprostředně začnou odkládat různé odpady, a to včetně odpadů nebezpečných. Závažnost takové situace se pak jistě odvíjí přímo úměrně od délky jejího trvání (nezákonný prodej pneumatik trval více jak jeden rok). Dále bylo přihlédnuto také k tomu, že uvedeným protiprávním jednáním docházelo k porušování povinností při přeshraniční přepravě odpadů. Současně odvolací orgán vzal v úvahu i to, že se jedná o odpady kategorie ostatní, které ovlivňují negativně životní prostředí z estetického hlediska (přímé vymývání škodlivých látek většinou nehrozí), a také bezprostřední nápravu protiprávního jednání stěžovatelem. Všechna tato hlediska odvolací orgán uvažil při posouzení výše pokuty, proto se žalovaný domnívá, že opakovaně uplatňovaná námitka je nedůvodná, a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Napadené soudní rozhodnutí Nejvyšší správní soud přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti nezpochybňuje, že porušil obecné povinnosti zakotvené v § 12 odst. 1, 4 zákona o odpadech a rovněž nezpochybňuje uložení pokuty podle § 66 odst. 3 písm. b) uvedeného zákona, tj. za předání odpadu osobě, která k převzetí předávaného odpadu není podle tohoto zákona oprávněna. Stěžovatel v kasační stížnosti pouze namítá, že žalovaný se s otázkou výše pokuty v odůvodnění svého rozhodnutí zákonem požadovaným způsobem nevypořádal, přestože námitky stěžovatele uvedené v odvolání proti rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu směřovaly i do výše uložené sankce. Tuto námitku nepovažuje Nejvyšší správní soud za důvodnou, protože žalovaný se v odůvodnění svého rozhodnutí s otázkou uložení výše pokuty náležitým způsobem vypořádal. Odůvodnění rozhodnutí žalovaného totiž obsahuje následující pasáž: „Uložená pokuta je zcela adekvátní charakteru a rozsahu zjištěných porušení zákona o odpadech. Výše pokuty odráží délku trvání protiprávního jednání, jehož dopad na životní prostředí (jeho ohrožení) lze spatřovat minimálně právě v nezákonném odkládání tohoto odpadu ve volné přírodě (jednoznačně na místě k tomu určeném), které evokuje vznik černých skládek odpadů, neméně zásadní pro výši pokuty je i mezinárodní dosah tohoto jednání. Z druhé strany bylo však přihlédnuto k tomu, že se jednalo o odpad kategorie ostatní (životní prostředí nebylo bezprostředně ohroženo např. výluhy z odpadů) a společnost okamžitě po kontrole prodej pneumatik zastavila“. Této pasáži potom předchází konstatování, že občané Polska nebyli s odpadními pneumatikami zakoupenými od stěžovatele na území Polska vpuštěni, což ve svém důsledku vedlo k tomu, že se jich museli nějakým způsobem zbavit, nebo je přepravit do Polska nelegálně. O tomto postupu jistě svědčí i zjištěné deponie pneumatik v příhraničním pásmu Polské republiky.

Městský soud proto nepochybil, když v případě posuzování výše pokuty vyšel z toho, že správní rozhodnutí jsou podložena úvahou, která zohledňuje zákonná kritéria stanovená v § 67 odst. 2 zákona o odpadech. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost neshledal důvodnou a ve smyslu § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti, proto mu soud právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu